

Wizje bibliotek i bibliotekarstwa

pod redakcją Agnieszki Bajor

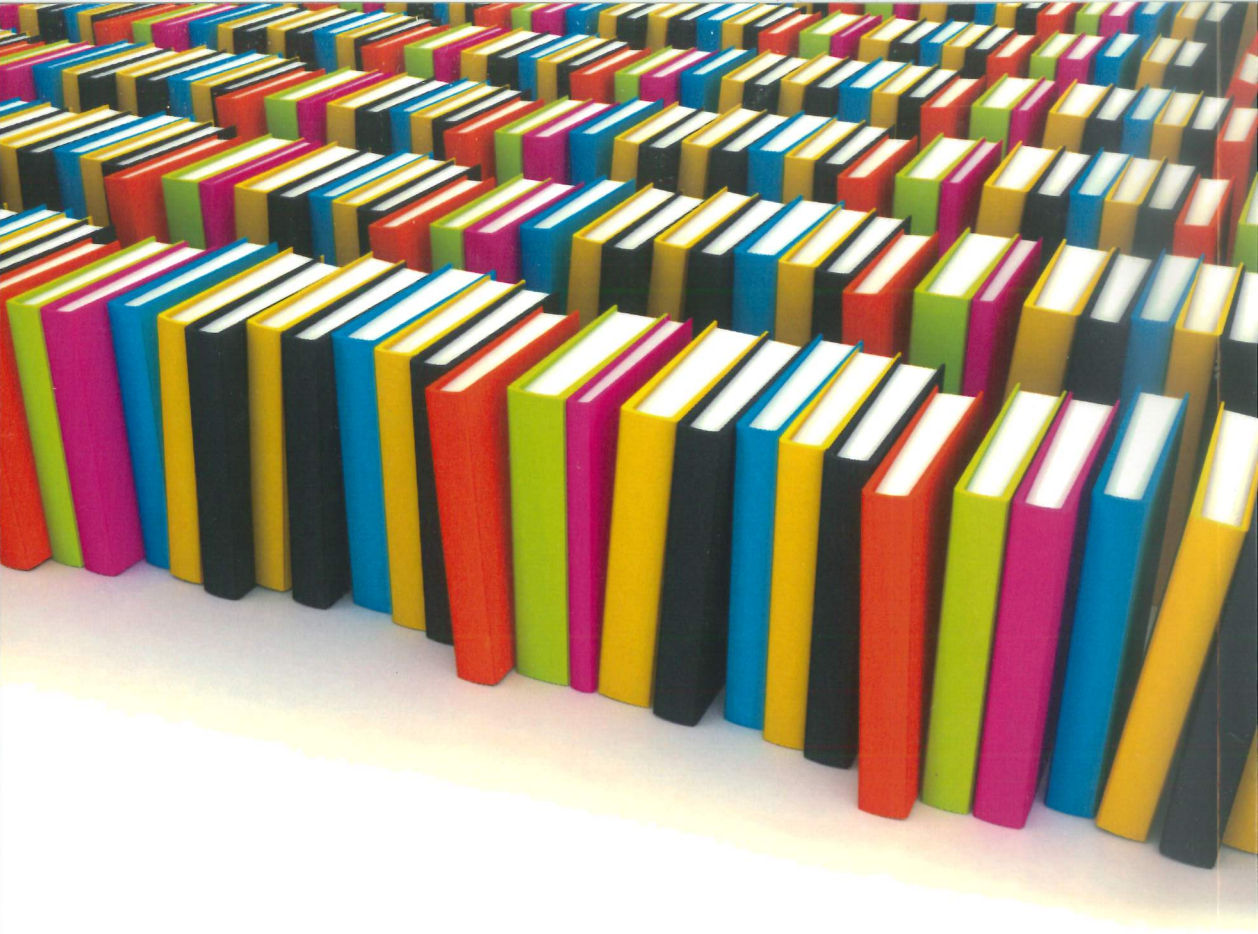

STUDIO NOA

Uniwersytet Śląski

Katowice 2011

ISBN 978-83-60071-45-8

Wizje bibliotek i bibliotekarstwa

Wizje bibliotek i bibliotekarstwa

pod redakcją
Agnieszki Bajor

STUDIO NOA

Uniwersytet Śląski

Katowice 2011

Recenzent: *prof. dr hab. Hanna Tadeusiewicz*

Opracowanie redakcyjne: *Olga Nowak*

Projekt okładki i opracowanie graficzne: *Ireneusz Olsza*

Publikacja sfinansowana przez Uniwersytet Śląski w Katowicach

Copyright © 2011 by Uniwersytet Śląski w Katowicach

ISBN 978-83-60071-45-8

Wydawca: **STUDIO NOA**
Katowice – Rybnik
<http://www.studio-noa.pl>

Wyd. I.
Druk ukończono w grudniu 2011 r.

Skład i druk: **STUDIO NOA** Ireneusz Olsza
e-mail: poczta@studio-noa.pl

Spis treści

Wstęp	7
-----------------	---

OSOBOWOŚCI I OSOBLIWOŚCI ŚWIATA KSIĄŻEK I BIBLIOTEK...

DOROTA SOCHOCKA

<i>Ad cogitandum et agendum homo natus est</i> – wspomnienie o Tytusie Działyńskim	11
--	----

MAGDALENA GOMUŁKA

Życie i twórczość Ignacego Hołowińskiego w świetle ustaleń historyków literatury oraz wspomnień jego uczniów i współpracowników	21
---	----

AGNIESZKA GORCZYŃSKA

„[...] pamięć twojego imienia Z serc potomnych rodaków nigdy nie wygaśnie!”. Życie i twórczość Żegoty Paulego	37
---	----

KATARZYNA WOJTEK

Ludwik Brożek – śląski bibliofil i jego księgozbiór	53
---	----

MONIKA KULIK

B.S. Kesavan – pierwszy „narodowy” bibliotekarz Niepodległych Indii	63
---	----

ANNA MATYSEK, HONORATA ZARĘBSKA

Zastosowania sztucznej inteligencji w bibliotekach przyszłości	74
--	----

MAŁGORZATA CABAN

Kursy e-learningowe dla bibliotekarzy	88
---	----

AGNIESZKA KOTWICA

Zmieniający się wizerunek biblioteki specjalistycznej na przykładzie Biblioteki Muzeum Górnictwa Węglowego w Zabrze w latach 2008–2010	97
--	----

MARCIN KARWOWSKI

Jaka będzie biblioteka przyszłości?	105
---	-----

MONIKA SZARAMA

Europeana jako współczesna próba realizacji mitu o utopii wiedzy	112
--	-----

NATALIA TOCZEK	
Przyszłość bibliotek szkolnych czy utopia? – drogi rozwoju szkolnych placówek bibliotecznych	119
OLGA KONATOWSKA-CISZEK, AGATA KRAWCZYK	
Biblioteka idealna a biblioteki wrocławskie w oczach studentów informacji naukowej i bibliotekoznawstwa	125
WIZERUNKI KSIĄŻEK I BIBLIOTEK W LITERATURZE I SZTUCE	
MONIKA CZAPKA	
W pogoni za księgą – <i>Sarajewska Hagada Pesachowa</i> między fikcją a rzeczywistością	135
BARBARA PYTLOS	
Książka jako świadek historii Śląska w <i>Nieznanym kraju</i> Zofii Kossak	141
ANGELIKA PEPLIŃSKA	
Książka w książce <i>fantasy</i> (szkic na wybranych przykładach literatury młodzieżowej)	147
TOMASZ PIASECKI	
Pismo, książka i biblioteka w świecie Dwóch Krain Catherine Fisher – forma, wzorce, rola kulturotwórcza	154
ALEKSANDRA GAJOWSKA	
Obraz biblioteki w <i>Bibliotekarkach</i> Teresy Moniki Rudzkiej	166
AGNIESZKA BAJOR	
Literacka wizja biblioteki Jacka Dukaja (na marginesie opowiadania „W bibliotece”)	178
ANETA WŁODARCZYK	
Notatki na marginesie – marginalia jako sposób komunikacji	190
AGNIESZKA ŁAKOMY	
Wizerunek biblioteki w fotograficznych gatunkach dziennikarskich na przykładzie agencji fotograficznej Magnum	196
SYLWIA GAJOWNIK	
Mądra sowa, czy „niedożywiony sęp”? Czyli o literackim wizerunku bibliotekarza (na przykładzie wybranych tekstów)	205
NATALIA ZBOROWSKA	
„Bibliotekarz jest niesamowity”. Bibliotekarze na srebrnym ekranie – od stereotypów do heroizacji	220
Indeks osobowy (oprac. Małgorzata Caban)	230

Wstęp

Wizjonerzy, fantaści, marzyciele, prognozy, przewidywania, plany rozwoju, utopie, ale i ich realizacje... – tym zagadnieniom poświęcono tom *Wizje bibliotek i bibliotekarstwa*, w którym zebrano teksty pracowników naukowych, absolwentów oraz studentów informacji naukowej i bibliotekoznawstwa.

Autorzy zaprezentowali niezwykle ciekawe, czasem śmiałe pomysły wpływające na rozwój bibliotek, bibliotekarstwa i usług informacyjnych. Przedstawili również ich zastosowanie w otaczającej bibliotekarzy rzeczywistości. Skupili się przede wszystkim na pojawiających się w pracy bibliotekarskiej i działalności informacyjnej nowinkach technicznych i telekomunikacyjnych, ułatwiających codzienne czynności wykonujących je pracowników oraz uatrakcyjnających usługi biblioteczno-informacyjne, istotne dla użytkowników. W opracowaniu starano się także ukazać plany i perspektywy zmian dotyczących bibliotek oraz wysoko cenione inicjatywy osób zaangażowanych w ich prace i w kulturę książki.

W pierwszej części zebrano artykuły, w których omówiono wyjątkową działalność biblioteczną, kolekcjonerską czy edytorską: Tytusa Działyńskiego, m.in. wydawcy *Acta Tomiciana*, kolekcjonera narodowego piśmiennictwa i założyciela pierwszej *Bibliotheca Patria* (Dorota Sochocka); Ignacego Hołowińskiego, arcybiskupa, członka kijowskiej koterii, dziewiętnastowiecznego tłumacza dzieł Williama Szekspira, literata i wydawcy (Magdalena Gomułka); Żegoty Paulego, bibliotekarza, publicysty, zapalonego etnografa i słowianofila, uprawiającego podróżopisarstwo romantyczne i edytorstwo (Agnieszka Gorczyńska); Ludwika Brożka, bibliotekarza, bibliografa, muzealnika pochodzącego z cieszyńskiej części regionu (Katarzyna Wojtek), a także mniej znanego polskiej nauce Bellary Shamanna Kesavana, założyciela National Library of India oraz twórcy bibliografii narodowej (Monika Kulik). Tę część publikacji wypełniają także opisy nowości oraz utopijnych zapatrywań w bibliotekarstwie. Przedstawiono zatem sposoby wykorzystania sztucznej inteligencji w wyszukiwarkach internetowych, umożliwiających nie tylko zadawanie pytań w języku naturalnym, ale również dobieranie informacji faktograficznych, tworzenie tabel i wykresów, klastrowanie i sortowanie odpowiedzi (Anna Matysek, Honorata Zarębska); zdobywające popularność kursy e-learningowe dla bibliotekarzy, takie jak *BIBWEB*, szkolenia organizowane przez IKN „Progres” i *Login: BIBLIOTEKA* (Małgorzata Caban) oraz niestandardowe usługi biblioteczno-informacyjne (np. naukowe, popularyzacyjno-naukowe, wystawiennicze, edu-

kacyjno-dydaktyczne) w Muzeum Górnictwa Węglowego w Zabrzu (Agnieszka Kotwica). Autorzy nadto skupili się na przyszłościowych i idealistycznych wizjach rozwoju bibliotek o charakterze publicznym (Olga Konatowska-Ciszek i Agata Krawczyk), bibliotek wirtualnych (Marcin Karwowski, Monika Szarama) czy szkolnych (Natalia Toczek), ze szczególnym uwzględnieniem zasobów bibliotecznych, przestrzeni udostępniania zbiorów i informacji, technologii komunikacyjnych, zmieniających się w czasie funkcji bibliotekarzy oraz oczekiwań użytkowników.

Literackiemu i artystycznemu wizerunkowi książek, bibliotek oraz bibliotekarzy poświęcono drugą część zbioru. Stereotypowo ukazywani pracownicy bibliotek, pomieszczenia biblioteczne przedstawiane jako świątynie nauki i kultury oraz księgi o magicznych niekiedy właściwościach stały się przedmiotem wnikliwych analiz. Autorzy zaprezentowali przegląd popularnych obrazów bibliotek i bibliotekarzy (ale też stereotypów związanych z zawodem) w literaturze polskiej i światowej (Sylvia Gajownik), w fotografii prasowej (Agnieszka Łakomy) oraz w filmach (Natalia Zborowska). Przybliżyli ponadto wątki bibliologiczne w utworach literackich, m.in. Zofii Kosak i Teresy Moniki Rudzkiej (Monika Czapka, Barbara Pytlos, Aleksandra Gajowska, Aneta Włodarczyk), w literaturze *science fiction* (Agnieszka Bajor) oraz *fantasy* (Angelika Peplińska, Tomasz Piasecki).

Zaprezentowane materiały – zarówno o charakterze historycznym, jak i utopijnym, literackim i realistycznym – nie tylko będą wzbogacać wiedzę, ale również inspirować, należy mieć taką nadzieję, do dalszych dociekań naukowych i popularyzatorskich.

Agnieszka Bajor

Indeks osobowy

- A**bbas, fotograf 202
Adamek Anna 98
Adelman Bob 200
Agricolae Georgius (właśc. Bauer Georg)
100, 101
Ahtisaari Marti 203
Akbar Abu'l Fath Jalaluddin Muhammad 63
Albert Wielki, św. 83
Aleksander I, cesarz rosyjski 11
Aleksander Jagiellończyk, król polski 22
Alter Juda Arie Leib 138
Anczyc Władysław Ludwik 47, 61
Anderson Christopher 200
Antczak Mariola 120, 121
Antoniewicz Włodzimierz 46
Apollinaire Guillaume 204
Arouet François Marie zob. Wolter
Artstein Ron 84
Arystoteles 46, 188
Atkinson Rowan 221
Augustyn Renata 205
- B**abur Zahir ud-Din Muhammad 63
Bachórz Józef 27, 38
Bacon Francis 112
Bajor Agnieszka 8
Bandtkie Jerzy Samuel 60
Bar Adam 28
Baran Bogdan 113
Barbey Bruno 199, 201, 203
Barwik Mirosław 158
Barycz Henryk 37, 43, 46
Batuszkow Konstanty 40
Batorowska Hanna 120
Baudrillard Jean 118
- Bauer Georg zob. Agricolae Georgius
Bazyl 225
Bazyłow Ludwik 23, 26, 29, 31, 35
Bednarczuk Urban 206
Bednarek-Michalska Bożena 89, 90, 208
Bednarska-Ruszajowa Krystyna 149, 166,
167, 178, 179, 210, 217
Bello Maria 225
Belcikowski Adam 50, 51
Bełza Władysław 21
Bendiksen Jonas 203
Bentkowski Feliks 13, 14, 60
Bereś Stanisław 148
Berry Ian 199, 200, 202, 203
Beyle Marie-Henri zob. Stendhal
Bibikow Dymitr 27, 29, 30
Bielowski August 42, 43
Bieniasz Ewa 205, 221
Bieńkowska Barbara 179
Bieńkowska Danuta 213, 216, 217
Bieńkowski Wiesław 38, 50, 51
Bilska Grażyna 206
Birkenmajer Aleksander 53, 190
Biswas Subhas C. 70
Blake Quentin 212
Bogatyriew Piotr 162
Bogunia-Borowska Małgorzata 113
Bogurodzica zob. Maryja, Matka Boża
Bolecki Włodzimierz 210
Bolesław Śmiały, król polski 40
Boniecki Adam 21
Boorstin Daniel 204
Borges Jorge Luis 112, 114, 115, 117, 179, 185
Borkowski Józef zob. Dunin-Borkowski Józef

- Borkowski Sewery Jerzy zob. Dunin-Borkowski Sewer Jerzy
Born Christoph 150
Bornstein Jadwiga 61
Borowska Małgorzata zob. Bogunia-Borowska Małgorzata
Borowski Gaspar 33, 35
Brandowski Alfred 51
Brauchitsch Boris von 197, 198
Brensztajn Michał 61
Bresson Henri zob. Cartier-Bresson Henri
Brodowski Samuel 46
Brodziński Kazimierz 51
Brooks Geraldin 137–140
Brophy Peter 64
Brown Dan 215, 223
Brożek Florentyna 53
Brożek Franciszek 53
Brożek Jan 55
Brożek Karol 53
Brożek Ludwik 7, 53–62, 207
Brzezińska Anna 154
Brzuska Jan 145
Bubicz Mateusz 117
Buczek Marian 59
Budrewicz Aleksandra Zofia 23, 29
Bujak Jan 144
Bukara Teofil 30
Bułhakow Michał Afanasjewicz 184
Burri Rene 199, 201
Bursztyńska Halina 29
Burzyński Tadeusz 103
Buzon Aneta zob. Firlej-Buzon Aneta
Byron George 51
Bystroń Jan 27
- C**
Caban Małgorzata 7
Cabrera Maria 203
Calderon de la Barca Pedro 51
Camus Albert 184
Capa Robert 197
Carey William 68
Carrell Jennifer Lee 214
Cartier-Bresson Henri 197
Cessak Beata Anna 166
Chamberlain Richard 227
Chen Yimin 82
Chętnik Agnieszka 109
Chojnacki Władysław 54–57, 59
Chopin Fryderyk 62
Christiansen Anne 80
Chwalewik Edward 69
Cielecki Marcin 192
Cienciała Andrzej 143, 144
Ciszek Olga zob. Konatowska-Ciszek Olga
Copernicus Nicolaus zob. Kopernik Mikołaj
Corazzi Antonio 15
Coster Laurens 151
Craven Jenny 64
Curzon George 66
CUSCO Paul 202
Cyrzan Honorata 113
Czacharowska Sylwia 120
Czachowska Jadwiga 53
Czachowski Kazimierz 141
Czapka Monika 8
Czapska Maria 19, 192
Czapski Józef 192
Czartoryscy, rodzina 13
Czartoryska Elżbieta 15
Czartoryski Adam Kazimierz 46
Czartoryski Aleksander Fiodor 21, 22
Czernik-Marjańska Maria 212
- D**
Dahl Rolad 212
Dasgupta A.K. 71, 72
Davidson Bruce 200
Dąbrowska Maria 217, 219
Derewońko Mirosław R. 123
Derfert-Wolf Lidia 98
Derrida Jacques 185
Długa Monika 168
Długosz Jan 48
Dmochowski Kazimierz, arcybiskup 32
Dmowski Michał 22
Dobrzyński Michał 60
Dobszewicz Tomasz 23, 25, 26, 29, 34
Dohrmann Eva 84
Doktor Roman 23, 27, 28
Dominguez Carlos Maria 193, 194
Dorhostajski Krzysztof Moniwid 49, 50
Dostojewski Fiodor 150, 185

- Drewnowski Jacek 155
 Drózdź Andrzej 152, 166, 179, 180
 Dubowik Henryk 147, 153
 Duda Jerzy 122
 Dukaj Jacek 178, 180, 182–185, 187–189, 191,
 194, 195
 Dumas Aleksander 61
 Dunin Janusz 183
 Dunin-Borkowski Józef 42
 Dunin-Borkowski Sewer Jerzy 21
 Dunin-Wąsowicz Paweł 178
 Dworzak Thomas 202, 203
 Dybizbański Marek 179
 Dymmel Anna 166
 Działyńscy, rodzina 16
 Działyńska Cecylia 15, 16
 Działyński Adam Tytus 7, 11–20
 Działyński Jan Kanty 12, 15
 Działyński Ksawery 13–15
 Dzięcioł Alina 179
- E**
 Ebner Dominik 80
 Eco Umberto 125, 179, 188
 Eichendorff Joseph von 122
 Eisner Maria 197
 Elazar, rodzina 136
 Elsner Johann Gottfried 15
 Eno Brian 118
 Estreicher Karol, starszy 42, 47, 48, 50
 Eugene (właśc. Gitlin Adam) 221
- F**
 Fadiman Anne 192–194
 Fazan Mirosław 141
 Feliński Zygmunt Szczęśny 23, 31–35
 Feret Błażej 110
 Fijał Michał 205
 Fijałkowski Antoni 35
 Fijałkowski Józef 16
 Fijas Zygmunt 216, 217
 Firlej-Buzon Aneta 206–208, 219, 220
 Fisch Zenon zob. Fisz Zenon
 Fisher Catherine 154–159, 161–165
 Fisz Zenon (pseud. Tadeusz Padalica) 30
 Flaubert Gustaw 61
 Flottwell Eduard Heinrich 16
 Fortner Hans 139
- Franck Martine 200, 201, 203
 Franklin Stuart 199–202
 Fraser Brendan 225
 Fredro Aleksander 42
 Froben Hieronim 100
 Froben Johann 100
 Fryderyk August, król saski, księżę warszaw-
 ski 11
 Funke Cornelia 151
 Fust Johann 151
- G**
 Gajownik Sylwia 8
 Gajowska Aleksandra 8, 168
 Gall Stanisław 34
 Gandhi Indira Priyadarshini 65
 Gandhi Mahatma 72, 202
 Gandhi Rajiv Ratna 65
 Gartner Angela 86
 Gaulle Charles de 204
 Gaumy Jean 200, 201
 Gawiński Jan z Wielomowic 43, 44, 49
 Gazda Grzegorz 210
 Gebethner Gustaw Adolf 61
 Gierek Edward 173
 Gierowski Józef Andrzej 11
 Gill Philip 97
 Gitlin Adam zob. Eugene
 Glinn Burt 200
 Głombiowski Karol 162, 184
 Głowacki Aleksander zob. Bolesław Prus
 Głowacki Michał 38
 Göbel Immo 83
 Godlewski Michał 23, 31
 Goethe Johann Wolfgang 12
 Gogh Vincent van 116
 Gołębiewski Łukasz 105
 Gomułka Magdalena 7
 Gorczyńska Agnieszka 7
 Góralska Małgorzata 179, 185
 Górecka Ewa 179
 Górnicki Łukasz 17
 Górski Artur M. 179
 Górski Stanisław 14
 Grabowski Michał 27, 28, 30
 Grayson Emily 214
 Griffiths Philip Jones 201

Grochowski Grzegorz 210
 Grochowski Stanisław 46
 Grodecka Ewa 209
 Groza Aleksander 28
 Grudzińska Maria 15
 Gryczowa Alodia zob. Kawecka-Gryczowa Alodia
 Grzegorz XVI, papież 32
 Grzeszczuk Stanisław 179
 Gurowska Anna 12
 Gutenberg Johann 150, 151
 Gwioździk Jolanta 179
 Gwóźdź Andrzej 118

Haller Jan 14
 Handke Ryszard 190, 191
 Hanka Waław 43
 Hanusch Ignaz Johann 40
 Haravu Jayaram 65, 71
 Harlow Alvin Fay 113
 Harris Christopher 123
 Hartmann Arnold 99
 Hartmann Erich 201
 Hawryszkiewicz Michał 51
 Heczko Jerzy 144
 Hegel Georg Wilhelm Fredrich 29
 Hekel Friedrich 101
 Henryk Walezy, król polski 17
 Herbut, rodzina 41
 Heska-Kwaśniewicz Krystyna 141, 142, 144
 HG, fotograf 199
 Hierowski Zdzisław 141
 Hoepker Thomas 200, 202
 Hołowacki Jakub 43
 Hołowińscy, rodzina 22, 24
 Hołowińska Dominika 23, 24
 Hołowińska Krystyna 25
 Hołowiński Gabriel 21, 22
 Hołowiński Hawreło zob. Hołowiński Gabriel
 Hołowiński Ignacy, arcybiskup 7, 21–36
 Hołowiński Piotr 23, 24
 Homer 26
 Hopkins John 200
 Hügi Jasmin 84
 Hugo Wiktor 41
 Humayun Nasir ud-Din Muhammad 63

Huxley Adolphus 113
 Huysmans Joris-Karl 179

Ignaciuk Jerzy 216
 Imamovic Enver 139
 Imańska Iwona 166
 Inglot Mieczysław 23, 27–30
 Ippoldt Lidia 120
 Iser Wolfgang 190
 Iwaszkiewicz Jerzy 24, 34
 Iyengar Doraiswamy 65

Jabłońska Anna 166
 Jabłoński Kajetan 40
 Jabłoński Zbigniew 179
 Jagiellonowie, ród 13, 15, 40, 44–48, 50–52, 54, 61, 97, 178
 Jakóbowski, ksiądz 143
 Jakubowski Jan Zygmunt 61
 Jan III Sobieski, król polski 43
 Jan Paweł II, papież (właśc. Karol Wojtyła) 203
 Jan z Ostroroga zob. Ostroróg Jan
 Jankowski Placyd 23, 25, 28
 Janocki Jan Daniel Andrzej 60
 Japola Józef 162
 Jarczykowa Mariola 166
 Jarowiecki Jerzy 179
 Jarzębowski Wojciech 15
 Jarzębski Jerzy 179
 Jasiak Beata 130
 Jasiewicz Justyna 105
 Jasińska-Kania Aleksandra 206
 Jaskowska Bożena 81, 205, 221
 Jaskuła Roman 46
 Jastrzębski Andrzej 18
 Jaworski Mariusz Arno 212
 Jaworski Wawrzyniec 12
 Jerofiejew Wiktor Władimirowicz 184
 Jesionowski Alfred 141
 Jezus Chrystus 18, 34
 Jocher Adam 60
 Juda Arie zob. Alter Juda Arie Leib
 Juda Maria 184
 Jurgielewiczowa Irena 218
 Jurkiewicz Jakub 30

- Jurkiewicz Jan 101
 Juszyński Michał Hieronim 60
- K**
 Kaczkowski Zygmunt 47
 Kahn Ferdynand 35
 Kalata Barbara zob. Sosińska-Kalata Barbara
 Kalinka Walerian 60
 Kallimach 14
 Kalmonowicz Mirosława 209
 Kalvar Richard 199, 200, 202–204
 Kałużny Jerzy 179
 Kamińska-Czubała Barbara 120
 Kamiński Ignacy 44
 Kamionka-Straszakowa Janina 38
 Kania Aleksandra zob. Jasińska-Kania Aleksandra
 Kantyka Jan 54
 Karadzić Wuk Stefan 47
 Karamehmedovic Muhamed 137
 Karczewska Wanda 214
 Karpiga Maciej zob. Miechowita Maciej
 Karpińska Anastazja zob. Śniechowska-Karpińska Anastazja
 Karwowski Marcin 8, 110
 Kasparow Garri 75
 Kasprzycki Stefan Janusz zob. Starykoń-Kasprzycki Stefan Janusz
 Katarzyna II, caryca rosyjska 32, 33, 80
 Katz Bori 75
 Kaul Sangeeta 64
 Kawecka-Gryczowa Alodia 179
 Keats John 192
 Kefaliński Ignacy zob. Hołowiński Ignacy
 Kent Rockwell 194
 Kesavan Bellary Shamanna 7, 63, 64, 66–73
 Keyzer Carl de 200, 201
 Kętrzyński Wojciech 60
 Kielisiński Kajetan 16, 17
 Kiliński Jan 15
 King Stephen 221
 Kirschner Manuel 84
 Kisiel Michał 103
 Kisilowska Małgorzata 97
 Kitlińska Maja 179
 Klownowski Jerzy 208
 Klownowska Urszula 110
- Knot Antoni 38
 Kochanowski Samuel 49
 Kochowski Wespazjan 46, 51
 Kocięcka Mirosława 41
 Kocowski Bronisław 53, 190
 Kocójowa Maria 97, 178
 Koczarski Piotr 213
 Koenigk Ludwik 12
 Kofta Mirosława 206
 Kolbuszewski Jacek 141, 142
 Kollar Jan 43
 Kołłątaj Hugo 51
 Kołodziejska Jadwiga 111
 Komza Małgorzata 185
 Konatowska-Ciszek Olga 8
 Konczyńska Wanda 61
 Kondratowicz Ludwik 30
 Konieczko Anna 205
 Konopczyński Władysław 29
 Konopka Maria 179
 Kopernik Mikołaj 48, 61, 62, 89, 93
 Korbut Gabriel 23, 24
 Korkut Dervis 139
 Korycińscy, rodzina 49
 Kosętka Halina 120
 Kossak Zofia zob. Kossak-Szczucka Zofia
 Kossak-Szatkowska Zofia zob. Kossak-Szczucka Zofia
 Kossak-Szczucka Zofia 8, 54, 55, 58, 62, 141–146, 179, 207
 Kostecki Janusz 166
 Kostova Elizabeth 210
 Kostrowiec Żegota zob. Hołowiński Ignacy
 Koszowska Agnieszka 123, 194
 Kośka Małgorzata 12, 13, 18, 19
 Kotarbińska Janina 205
 Kotarbiński Tadeusz 205
 Kotlarek Dawid 205, 214
 Kotula Andrzej 144
 Kotula Rudolf 61
 Kotwica Agnieszka 8
 Koudelka Josef 199, 203
 Kowalczykowska Alina 27, 38
 Kowalska Beata 205, 214
 Kozłowska Mirosława 210
 Krajewski Michał Dymitr 166

Krasicki Ignacy 46, 51, 168
Kraszewski Józef Ignacy 27–30, 53, 166
Krawczyk Agata 8
Kremer Józef 47
Król Kazimierz 206
Krupiński Bolesław 101
Kruszewski Tomasz 206
Krysiński Przemysław 93
Krzak Anna 111
Krzczkowski Józef 30
Krzycki Andrzej 14
Kubiak Mirosław J. 88
Kubów Stefan 97
Kuczowski Marek 208
Kulik Monika 7
Kurek Beata 205
Kwaśniewicz Krystyna zob. Heska-Kwaśniewicz Krystyna
Kwiatkowska Paulina 108
Kwiatkowski Kajetan 14

Lam Stanisław 61
Lasocki Waław 23, 25, 26
Laxman Rasipuram Krishnaswamy Iyer 65
Lebenstein Jan 193
Lechicki Czesław 61
Leclerc de Buffon Georges-Louis 51
LeClerc Paul 194
Legutko Halina 106
Lelewel Joachim 14
Lem Stanisław 179
Lepszy Leonard 39, 40, 44, 47
Leszczyńscy, rodzina 13
Lewandowicz-Nosal Grażyna 97
Lewandowska Maria 179
Lewicki Karol 39, 43
Lipska Helena 44, 47, 48, 51
Lipski Wincenty 35
Listosz Jarosław 99, 103
Litwinowicz Aleksander 26, 29
Lompa Józef 144–146
Londzin Józef 54, 56
Lovecraft Howard Phillips 184
Lubomirski Stanisław Herakliusz 14, 46
Lucas George 223, 228

Łabaj Marek 103
Łakomy Agnieszka 8
Łaski Marcin 30
Łazarski Władysław 61
Łepkowi Józef 47
Łęscy, rodzina 23, 24
Łęska Dominika zob. Hołowińska Dominika
Łęska Klara 23
Łęski Józef 23
Łoś Jakub 46, 47
Łubieński Konstanty 35
Łukaszuk Małgorzata 23

MacFarlane John 67
Maciej z Miechowa zob. Miechowita Maciej
Maciejewska Alicja 208
Maciejewski Marian 23
Maciejowski Waław Aleksander 43
Magnuszewski Dominik 43
Mahal Mumtaz 66
Mahboob Justyna 212
Majer Józef 143
Majewska Agnieszka 208
Majewska Marta 197
Majewski W. 34
Majoli Alex 200, 202
Makuch Maria 215
Malewski Franciszek 29
Malicki Jan 169
Malinowski Mikołaj 29
Maness Jack 123
Mann Heinrich 185
Mann Paul Thomas 185
Marcinek Marzena 110
Marcinkiewicz Lilia 108
Marcinkowski Antoni Jaksa 30
Marcinkowski Karol 12, 16
Marcinkowski Piotr 30, 167, 169, 172, 205, 221, 224
Marjańska Maria zob. Czernik-Marjańska Maria
Markland Margaret 64
Markowski Tomasz 37
Marlow Peter 199–201, 203
Maryja, Matka Boża 51
Marzec Bartosz 197, 198

- Matecki Józef 60
 Materska Dominika 188
 Matysek Anna 7
 Mazurek Krzysztof 215
 McCarthy John 74
 McCurry Steve 197
 Meiselas Susan 200
 Michalska Anna 157
 Michalska Bożena zob. Bednarek-Michalska Bożena
 Michałowski Piotr 179
 Mickiewicz Adam 29, 57
 Miechowita Maciej (właśc. Karpiga Maciej) 51
 Miękina-Pindur Jadwiga 54, 56–59, 207
 Mikołaj I, car rosyjski 32, 34, 35
 Mikrut Izabela 168
 Mills Caroline 108
 Mirkowicz Tomasz 113
 Miszewski Jakub 12
 Mitosek Zofia 206, 210
 Mitra Pyari Chand 66
 Mniszek Helena 166
 Modiano Pietro 192
 Moers Walter 149
 Mondok Matt 123
 Morcinek Gustaw 57, 58, 62, 142, 218
 Morse Samuel Finley Breese 113
 Morska Magdalena 16
 Morus Tomasz 112, 114
 Motty Marceli 12
 Muczkowski Józef 14, 15, 44, 143
 Musierowicz Małgorzata 205
 Mycielscy, rodzina 13
 Myron Vicki 215
 Myszkowski Władysław 46
- N**agórska Izabela 166
 Nair P. Thankappan 72
 Napoleon Bonaparte, cesarz francuski 11, 12, 144, 145
 Niedzielski Błażej 35
 Niedzielski Jan 34
 Niedźwiedzki Władysław 206
 Niemcewicz Julian Ursyn 14, 46, 51
 Niesiecki Kasper 21, 23, 32
- Nitecki Piotr 23, 32
 Norton Andre 159
 Nosal Grażyna zob. Lewandowicz-Nosal Grażyna
 Nowaczyński Adolf 141
 Nowakowski Ferdynand 144
 Nowicki Janusz 205
- O**lizar Gustaw 28
 Ong Walter Jackson 162
 Onichimowska Anna 174
 Orgelbrand Samuel 22, 46
 Ortega y Gasset José 181
 Orwell George 113
 Orzechowski Stanisław 46, 51
 Osiński Stanisław 78
 Ossolińscy, rodzina 39, 60, 61
 Ossoliński Józef Maksymilian 13
 Osti Josip 137, 139
 Ostroróg Jan 46
 Oszelda Paweł 58
 Ożogowska Hanna 215, 216
- P**adalica Tadeusz zob. Fisz Zenon
 Paluchowska Danuta zob. Zamącińska-Paluchowska Danuta
 Paprocki Bartłomiej (Bartosz) 21, 22, 46
 Parr Martin 200–202, 204
 Parzonka Ewa 119
 Pataki Andrea 140
 Pauli Feliks 38, 45
 Pauli Ignacy Jakub zob. Pauli Żegota
 Pauli Józef 38
 Pauli Maciej 37
 Pauli Zofia 37
 Pauli Żegota (właśc. Pauli Ignacy Jakub) 7, 37–52
 Pawlak Beata 211
 Pawłowiczowa Maria 141–143, 146
 Pawłowski Ignacy Korwin Ludwik 30, 31
 Pelczar Józef 23
 Peplińska Angelika 8
 Perkins Chris zob. Steele-Perkins Chris
 Perkowska Urszula 39, 42–48
 Perowski Lew Aleksiejewicz 34
 Petrarka Francesco 30

- Petrovic Jozo 139
Piasecki Tomasz 8
Piechta Piotr 205
Piekarec Kazimierz 112
Pieńkowska Elżbieta 119
Pietruch-Reizes Diana 179, 184
Pietrykowski Tadeusz 54
Pietrkiewicz Iwona 120
Pilch Józef 56, 57
Piłsudski Józef 54
Pindur Jadwiga zob. Miękina-Pindur Jadwiga
Pinkhassov Gueorgui 200, 201, 203
Piróg Anna 130
Pitman Isaac 88
Pius VI, papież 32
Pius IX, papież 32
Piwnicki Michał 26
Płaza Maciej 179
Płażewski Jerzy 228
Płuciennik Jarosław 210
Pochopień Bolesław 103
Podgajna Ewa 224
Podwysocki Konstanty 28
Poe Edgar Allan 184
Pokorska Beata Anna 23, 27
Polkowski Andrzej 212
Polkowski Ignacy 48
Poniatowski Józef 51
Poniatowski Stanisław August, król polski 80
Poniński Aleksander 51
Popławska Halina 210, 211, 213, 217, 219
Potoccy, rodzina 44, 46, 48, 52
Potocka Anna 15, 18, 19
Potocka Zofia z Branickich 44
Potocki Adam 43, 44
Potocki Jan 44
Potocki Stanisław Kazimierz 12–14, 18
Power Mark 200–202
Poznański Marcei 61
Poznański Zygmunt 179
Póltawska Wanda 102
Prasad K. V. S. 70
Prasad Sharada 65, 70
Prattchet Terry 221
Proust Marcel 61
Prus Bolesław (właśc. Głowacki Aleksander) 166
Przeclawski Józef Emanuel 27–29
Przedpeńska-Trzeciakowska Anna 212
Przeździecki Aleksander 28, 49, 50
Przeździecki Konstanty 49–50
Przeździecki Aleksander 48
Przygocka Jadwiga 38, 40, 41, 44, 46, 47, 51
Ptaśnik Jan 60
Pytlos Barbara 8, 142, 143, 179
- R**abska Zuzanna 178
Raczyński Edward 16
Radomski Andrzej 114, 116
Ranganathan Shiyali Ramamritha 71
Ratajewski Jerzy 127
Ratnakar Aspari 70
Reitman Ivan 221
Reizes Diana zob. Pietruch-Reizes Diana
Reklewski Wincenty 44, 51
Ricard Matthieu 203
Rio Branco Miguel 200
Robertson Ronald 113
Rodger George 197
Rodziewiczówna Maria 166, 210
Rosner Edmund 59
Ross Lyman 108
Rostworowski Emanuel 38
Rousseau Jan Jakub 61
Rowicka Małgorzata 166
Rowiński Dymitr 49
Rowling Joanne Kathleen 151, 152, 205, 212, 222
Różyńska Elżbieta 75
Rubin Victoria Locktionova 82
Rudzka Teresa Monika 8, 166–177, 210, 211, 214–217, 219
Rusek Adam 109
Ruszajowa Krystyna zob. Bednarska-Ruszajowa Krystyna
Rutkowski Leszek 74
Rząsa Monika 179
Rzewuski Henryk 27, 28, 30, 35
Rzewuski Leon 44
Rzewuski Wacław 46

- Saetre Tove Pemmer 97
 Saint-Exupéry Antoine de 191
 Sandemo Margit 154
 Sapieha Leon 16
 Sapkowski Andrzej 148
 Sarfati Lise 200
 Sartre Jean-Paul 184
 Sawicka Dagmara 205
 Scheurer Nicole 84
 Schiller Friedrich 145
 Schmidt Steven S. 220
 Schneider Rene 84
 Schoffer Peter 151
 Scholz Rainer zob. Soecknick-Scholz Rainer
 Schöne Sylvia 83
 Scianna Ferdinando 199, 200, 202, 203
 Segal Erich 212
 Sekuła Mirosław 102
 Sennyey Pongracz 108
 Serwatko Krystyna 205, 221
 Seymour David (pseudonim Chim) 107, 198
 Sęp-Szarzyński Mikołaj 15
 Shahab-ud-Din- Muhammad Khurram Shah
 Jahan I zob. Szah Jahan
 Shosan. rodzina 136
 Siemieński Lucjan 43
 Sienkiewicz Henryk 179
 Siess Judith A. 119, 122
 Silverberg Robert 148
 Skarga Piotr 51
 Skelton Matthew 150
 Skrypcyn Walerin 33
 Skwarnicki Marek 213, 216
 Sławek Tadeusz 103
 Sławiński Janusz 179
 Smolarczykowa Teresa 46
 Smoleński Paweł 209
 Snoch Bogdan 143
 Sobczyk Iwona 108
 Sobiech Anna 97
 Sobieski Jakub 46
 Sobocha-Stanuch Justyna 205
 Sobol Elżbieta 206
 Sobolewski Ludwik 60
 Socha Irena 145
 Sochocka Dorota 7
 Soecknick-Scholz Rainer 111
 Sosińska-Kalata Barbara 74
 Spencer LaVyrle 212
 Stalmach Paweł 143, 144
 Staniów Bogumiła 120, 121
 Stanuch Justyna zob. Sobocha-Stanuch Ju-
 styna
 Stanzani (z domu Dziekońska) 32
 Starnawski Jerzy 40, 45
 Starowski Szymon 46, 51
 Starykoń-Kasprzycki Stefan Janusz 22
 Steele-Perkins Chris 201
 Stefanowska Zofia 179
 Stefańska Agnieszka 214, 215
 Stempowski Stanisław 218
 Stendhal (właśc. Beyle Marie-Henri) 61, 202
 Steward James 88
 Stęczyński Maciej 37
 Sthers Amanda 157
 Stolzmann Małgorzata 179, 183
 Straszakowa Janina zob. Kamionka-Strasza-
 kowa Janina
 Strutyński Juliusz 28
 Strzelichowski Piotr 50
 Stupkiewicz Stanisław 24
 Sulikowski Andrzej 179
 Sutton Stuart 120
 Swayze Patrick 227
 Swedenborgius Emmanuel 101
 Sydow Bronisław Edward 62
 Symon Franciszek 23, 26
 Szah Jahan (właśc. Shahab-ud-Din- Muham-
 mad Khurram Shah Jahan I) 66
 Szajnocha Karol 43
 Szałagan Alicja 53
 Szarama Monika 8
 Szarzyński Mikołaj zob. Sęp-Szarzyński Mi-
 kołaj
 Szaszkievicz Maria Szatkowska Zofia zob.
 Kossak-Szczucka Zofia
 Szatkowski Zygmunt 146
 Szczepańska Barbara 208
 Szczęsna Ewa 206
 Szczucka Zofia zob. Kossak-Szczucka Zofia
 Szekspir William 7, 25, 29, 30, 35, 150, 215
 Szelińska Wacława 179

- Szturc Włodzimierz 179
Szyrmer Ludwik 28, 30
Szejewska Helena 151
Szybiński Dominik 23, 24
Szybowska Urszula 224
Szyda Mariola 208
Szymanowski Adam 218
Szypowska Maria 216, 217
Szypowski Andrzej 217
- Ś**
Śleboda Marta 113
Śliwińska Irmina 24
Śniadecki Jan 51
Śniechowska-Karpińska Anastazja 212, 222
Śniegoń Jan 57
Świdziński Karol 28
Świętopęk zob. Głowacki Michał
Świgoń Marzena 208
- T**
Tadeusiewicz Hanna 56
Tagore Dwarkanath 66
Tanewski Paweł 109
Theremin Franciszek 12
Thomas Bruce 87
Thorimbert Lynne Marie 82
Tiedtke Wolfgang 84
Tierling Ewa 210
Tkaczyk Małgorzata 212
Toczek Natalia 8
Toffler Alvin 181
Tokarczuk Olga 192
Tołstoj Lew 181
Tomicki Piotr 14
Topor Roland 184
Tóth István György 157
Trentowski Bronisław Ferdynand 29
Trębicki Grzegorz 147, 148, 150
Trojnar Andrzej 179
Trummer Angela 84
Trzeciakowska Anna zob. Przedpełska-Trze-
ciakowska Anna
Trzynadłowski Jan 53, 190
Turing Alan 74, 80
Turkiewicz Ryszard 208
Turowski Kazimierz Józef 21, 43, 46
Twardowski Samuel ze Skrzypny 14
Tyras Waldemar 126
- U**
Ujjasz Adrian 105
Ungler Florian 14
Unterman Alan 136
Uruski Seweryn 21
- V**
Vandivert William 197
Vieu Laure 84
Vink John 200
Vistorini Giovanni Domenico 138
Vohlidalová Vera 203
- W**
Wagilewicz Jan 43
Walerianowicz Walerian 32
Walerjański Dariusz 99
Wałek Anna 206
Wani Zahid Ashraf 63
Wantuła Jan 56, 48
Wańkiewicz Michał 166
Warchowski Józef 26
Wasilewski Jan 23–27, 32–35
Wasilewski Juliusz 107, 110
Wat Aleksander 193
Waters Malcolm 113
Wągrowski K. 51
Wąsowicz Paweł zob. Dunin-Wąsowicz Paweł
Webb Alex 202, 203
Weigt Paulina 98
Weiss Dawid 78
Weisz Rachel 225
Weizenbaum Joseph 80
Wells Andrew J. 69
Wicherkówna Antonina 55
Wiener Norbert 113
Wierzbęta Maciej 14
Wietor Hieronim 14
Wilde Oscar 179
Willars Glenys 97
Winc Jan 60
Wiślocki Władysław 38, 47, 48, 50, 51
Wiszniewski Michał 47
Wiśniewska Lidia 179
Witter Bret 215
Włodarczyk Aneta 8
Wojciechowska Zofia zob. Pauli Zofia

- Wojciechowski Jacek 183, 187, 208
Wojtek Katarzyna 7
Wojtkiewicz Adam 33
Wojtyła Karol zob. Jan Paweł II, papież
Wolf Lidia zob. Derfert-Wolf Lidia
Wolff August Robert 61
Wolfram Stephen 78
Wolicki Teofil, arcybiskup 15
Wolny-Zmorzyński Kazimierz 196
Wolter (właśc. Arouet François-Marie) 51, 194
Wołonczewski Maciej Kazimierz 33
Woronicz Jan Paweł 26, 44
Woronicz, kleryk 25
Wroczyński Michał 156
Wrońska Cecylia 12
Wyka Kazimierz 141
Wyle Noah 220
Wysocka Barbara 12–14, 18
- Y**ankovic Alfred Matthew „Weird Al” 224
- Z**achmann Patrick 199–201, 204
Zafon Carlos Ruiz 210
Zajączkowska Marta 206
Zamącińska-Paluchowska Danuta 23
Zamoyska Celestyna 15
Zamoyska Jadwiga 15, 19
Zarębska Honorata 7
Zawadzki Józef 60
Zbigniewski Prokop 46
Zbilitowski Andrzej 17
- Zborowska Natalia 8
Zborowski Juliusz 40
Zborowski Krzysztof 44
Zborowski Samuel 44
Zbroszczyk Iwona 106
Zdrzelski Michał 43
Zdziarski Stanisław 45
Zebrzydowski Mikołaj 14
Zgorzelski Andrzej 147, 148
Zieliński Henryk 142
Zieliński Władysław 54
Zielonka Zbigniew 141, 142
Zięba Michał 179
Zimoń Damian, arcybiskup 102
Zmorzyński Kazimierz zob. Wolny-Zmorzyński Kazimierz
Zola Emil 61
Zusak Markus 210
Zweifel Łukasz 113
Zybert Elżbieta Barbara 97, 205, 206
Zychowicz Małgorzata 208, 209
Zygmunt I Stary, król polski 14
Zygmunt II August, król polski 14, 22
Zygmunt III Waza, król polski 17, 46, 49
Zygmunt Mirosława 208, 212, 214, 220
- Ż**ebrawski Teofil 62
Żmigrodzki Zbigniew 126, 179
Żychliński Teodor 18
Żyliński Wacław 32, 33, 35
Żywczyński Mieczysław 29, 30, 33